

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/95/2005

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W MAJU

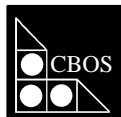
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W MAJU

- Od pół roku największym zaufaniem społecznym cieszy się Zbigniew Religa (w maju 63% wskazań). Drugie miejsce w naszym rankingu zaufania zajmuje - jednak już z wyraźną stratą - prezydent Aleksander Kwaśniewski (54%). Tylko nieco mniej osób deklaruje zaufanie do Tadeusza Mazowieckiego (52%), a także liderów PiS - Lecha i Jarosława Kaczyńskich (odpowiednio: 48% i 46%). Kolejne miejsca z podobnym wynikiem zajmują: Włodzimierz Cimoszewicz, Jan Rokita i Donald Tusk (po 44%) oraz Lech Wałęsa (41%) i Hanna Gronkiewicz-Waltz (40%). Blisko dwie piąte badanych ufa także Danucie Hübner (39%) oraz Markowi Borowskiemu (38%).
- Politykiem najczęściej spotykającym się z nieufnością badanych jest Józef Oleksy (50%). Tylko nieco rzadziej nieufność budzą Andrzej Lepper (46%) oraz Leszek Balcerowicz (45%). Ponad dwie piąte respondentów nie ufa także Romanowi Giertychowi (42%) oraz Markowi Belce (41%). Relatywnie często z takim nastawieniem ankietowanych spotyka się Jerzy Hausner (37%). Blisko jedna trzecia badanych nie ufa również Lechowi Wałęsie (31%) oraz Antoniemu Macierewiczowi (30%).
- Maj nie przyniósł dużych zmian w społecznym odbiorze polityków, jednak w tym miesiącu - po poprawie odnotowanej w kwietniu - w większości przypadków możemy mówić raczej o pogorszeniu ich wizerunku. W mijającym miesiącu stosunkowo najbardziej stracił w ocenie badanych szef IPN Leon Kieres. Pogorszyły się także notowania liderów PiS: Lecha Kaczyńskiego i - w mniejszym stopniu - Jarosława Kaczyńskiego. Gorsze niż w kwietniu są także oceny Jana Rokity, Zbigniewa Religi oraz Andrzeja Leppera. Do nielicznych przedstawicieli naszej sceny politycznej, których wizerunek w ciągu ostatnich tygodni nieco się poprawił, można zaliczyć polityków związanych z Partią Demokratyczną - Tadeusza Mazowieckiego, Władysława Frasyniuka, Jerzego Hausnera, a także premiera Marka Belkę.

Wśród wydarzeń politycznych ostatniego miesiąca należy odnotować przede wszystkim ustąpienie premiera Marka Belki. Prezydent Aleksander Kwaśniewski nie przyjął spodziewanej dymisji premiera i rządu, w związku z czym obecny gabinet będzie prowadził działalność aż do jesiennych wyborów parlamentarnych. Niespełna miesiąc po śmierci Jana Pawła II szef IPN ogłosił, że w otoczeniu papieża znajdowali się agenci Służby Bezpieczeństwa. Tym samym wątek lustracyjny po raz kolejny stał się gorącym tematem w naszym życiu publicznym. Z istotnych wydarzeń politycznych trzeba jeszcze odnotować powołanie Partii Demokratycznej - Demokraci.pl, której kongres założycielski odbywał się wówczas, gdy rozpoczęliśmy realizację majowego badania¹. Nowe ugrupowania powstały także na prawicy (Ruch Patriotyczny) i lewicy (Unia Lewicy). Na postrzeganie niektórych polityków (m.in. Donalda Tuska i Marka Borowskiego) mogła wpłynąć ich deklaracja startu w nadchodzących wyborach prezydenckich.

ZAUFIANIE I NIEUFIANIE

Od pół roku wśród polityków uwzględnionych w naszych badaniach największym zaufaniem społecznym cieszy się Zbigniew Religa. W maju zaufanie do niego deklaruje blisko dwie trzecie Polaków (63%). Mimo że wskaźnik ten jest obecnie nieco niższy niż przed miesiącem (spadek o 4 punkty procentowe) senator Religa nadal dość wyraźnie wyprzedza w tym rankingu wszystkich pozostałych przedstawicieli sceny politycznej. Drugie miejsce wśród polityków najczęściej darzonych zaufaniem zajmuje Aleksander Kwaśniewski. Po odnotowanym w ubiegłych miesiącach dużym spadku, zaufanie do prezydenta ustabilizowało się na poziomie znacznie niższym niż w ubiegłych latach. W maju, tak samo

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (180) zrealizowano w dniach 6-9 maja 2005 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

jak miesiąc wcześniej, ufa mu nieco ponad połowa badanych (54%). Tylko nieznacznie mniej osób (52%) deklaruje zaufanie do Tadeusza Mazowieckiego, który wyprzedził w tym miesiącu liderów PiS - Lecha i Jarosława Kaczyńskich (odpowiednio: 48% i 46% deklaracji zaufania). Kolejne miejsca w naszym rankingu zaufania z takim samym wynikiem zajmują Włodzimierz Cimoszewicz, Jan Rokita i Donald Tusk (po 44%) oraz Lech Wałęsa (41%) i Hanna Gronkiewicz-Waltz (40%). Blisko dwie piąte badanych ufa także Danucie Hübner (39%) oraz Markowi Borowskiemu (38%).

Politykiem wzbudzającym najczęściej nieufność wśród Polaków jest Józef Oleksy. Brak zaufania do byłego szefa SLD (w momencie badania jeszcze sprawował tę funkcję) deklaruje dokładnie połowa ankietowanych (50%). Tylko nieco rzadziej nieufność budzą Andrzej Lepper (46%) oraz Leszek Balcerowicz (45%). Ponad dwie piąte ankietowanych nie ufa Romanowi Giertychowi (42%) oraz Markowi Belce (41%). Relatywnie często z takim nastawieniem respondentów spotyka się także Jerzy Hausner (37%). Blisko jedna trzecia badanych nie ufa również Lechowi Wałęsie (31%) oraz Antoniemu Macierewiczowi (30%).

Maj nie przyniósł dużych zmian w społecznym odbiorze polityków. Jednak niewielkie różnice w poziomie zaufania, które odnotowaliśmy w tym miesiącu, są ogólnie rzecz biorąc raczej zmianami *in minus*, odwrotnie niż w kwietniu, kiedy to wielu polityków zyskało w naszym rankingu. W mijającym miesiącu stosunkowo najbardziej w ocenie badanych stracił prezes IPN Leon Kieres. Liczba Polaków mających do niego zaufanie zmalała o 5 punktów procentowych, a jednocześnie bardzo wyraźnie (o 7 punktów) przybyło osób, które mu nie ufają. W sumie obecny szef IPN jest przez rozpoznające go osoby odbierany niejednoznacznie - niemal tak samo często spotyka się z zaufaniem (18%) co nieufnością badanych (16%). Pogorszenie się notowań szefa IPN trzeba wiązać przede wszystkim z ocenianą jako kontrowersyjna i niefortunna, jeśli chodzi o termin jej podjęcia, decyzją podania do publicznej wiadomości nazwiska informatora SB znajdującego się w otoczeniu papieża Jana Pawła II².

Po odnotowanej w kwietniu poprawie ocen dość wyraźnie pogorszyły się także notowania liderów PiS: Lecha Kaczyńskiego (spadek zaufania o 5 punktów i wzrost nieufności o 6 punktów) i - w mniejszym stopniu - Jarosława Kaczyńskiego (spadek zaufania o 4 punkty i wzrost nieufności o 3 punkty).

---

² Por. komunikat CBOS „Opinia publiczna o sprawie ojca Konrada Hejmy”, maj 2005.

Tabela 1. Stosunek do polityków w maju 2005

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	V'05	Zmiana od IV '05	V'05	Zmiana od IV '05		
	w procentach					
Zbigniew Religa	63	-4	10	3	12	7
Aleksander Kwaśniewski	54	0	27	-4	14	1
Tadeusz Mazowiecki	52	3	15	-3	21	5
Lech Kaczyński	48	-5	27	6	15	2
Jarosław Kaczyński	46	-4	26	3	17	3
Donald Tusk	44	-1	18	2	18	11
Jan Rokita	44	-6	23	0	20	6
Włodzimierz Cimoszewicz	44	0	26	-2	17	4
Lech Wałęsa	41	-3	31	0	22	1
Hanna Gronkiewicz-Waltz	40	*	22	*	20	8
Danuta Hübner	39	*	18	*	15	20
Marek Borowski	38	-2	25	0	18	11
Andrzej Lepper	36	-3	46	4	12	1
Waldemar Pawlak	35	1	24	0	25	7
Marek Belka	33	2	41	-4	17	2
Leszek Balcerowicz	28	1	45	-3	16	3
Roman Giertych	26	-3	42	0	14	11
Jerzy Hausner	23	1	37	-7	18	13
Longin Pastusiak	21	1	19	3	21	30
Józef Oleksy	21	-4	50	1	19	2
Władysław Frasyniuk	20	1	22	-3	18	31
Leon Kieres	18	-5	16	7	17	39
Antoni Macierewicz	15	0	30	-1	17	29
Izabela Jaruga-Nowacka	11	-3	18	1	17	45

Pominięto „trudno powiedzieć”

* W kwietniu 2005 brak pomiaru

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2004												2005				
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach																
L. Balcerowicz	29	23	26	26	30	30	27	31	28	30	28	25	27	28	24	27	28
M. Belka	-	-	-	28	34	34	32	41	35	39	35	35	39	44	28	31	33
M. Borowski	42	41	43	44	47	45	37	40	37	41	41	38	39	40	34	40	38
W. Cimoszewicz	41	36	40	40	46	42	35	37	35	38	38	38	47	45	39	44	44
W. Frasyniuk	16	18	21	16	18	22	16	17	18	17	18	17	18	17	16	19	20
R. Giertych	18	20	25	21	21	25	22	25	20	27	27	27	27	27	27	29	26
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
J. Hausner	25	25	22	21	25	25	20	24	23	26	20	20	19	23	19	22	23
D. Hübner	37	38	36	35	46	39	39	39	-	43	40	-	-	-	-	-	39
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	12	12	11	14	13	12	12	11	10	12	12	14	11
J. Kaczyński	43	43	45	42	47	49	48	54	48	46	45	48	49	51	45	50	46
L. Kaczyński	44	44	44	45	49	49	49	54	50	48	48	49	50	52	46	53	48
L. Kieres	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	19	21	23	18
A. Kwaśniewski	73	73	68	67	71	68	64	65	63	65	63	60	62	66	56	54	54
A. Lepper	45	45	53	41	42	40	38	33	33	35	32	32	32	38	37	39	36
A. Macierewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	15	15
T. Mazowiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	49	52
J. Oleksy	45	46	44	44	48	46	41	46	44	43	35	38	23	25	24	25	21
L. Pastusiak	25	24	22	21	22	22	21	23	23	19	20	20	20	20	16	20	21
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	28	29	27	28	-	-	36	32	34	35
Z. Religa	-	-	-	-	-	68	-	-	-	-	63	65	64	67	62	67	63
J. Rokita	53	48	50	44	48	48	44	48	40	48	47	49	49	46	43	50	44
D. Tusk	47	44	44	42	44	47	41	47	42	44	42	43	45	42	38	45	44
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	44	41

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																
	2004												2005				
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach																
L. Balcerowicz	50	54	52	48	46	49	49	46	49	47	44	48	48	50	48	48	45
M. Belka	-	-	-	33	27	36	34	32	39	36	38	39	37	35	47	45	41
M. Borowski	20	20	18	21	17	17	23	22	22	19	21	23	21	23	26	25	25
W. Cimoszewicz	30	30	31	30	27	27	30	29	33	28	30	27	23	27	29	28	26
W. Frasyniuk	17	15	15	18	14	12	14	18	19	15	14	17	15	16	23	25	22
R. Giertych	28	29	27	30	29	29	32	33	35	33	32	41	39	39	39	42	42
H. Gronkiewicz-Waltz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
J. Hausner	37	43	53	53	42	43	43	40	42	38	43	43	40	41	46	44	37
D. Hübner	20	23	22	23	16	19	21	20	-	17	20	-	-	-	-	-	18
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	10	9	10	16	16	15	14	19	19	18	18	17	18
J. Kaczyński	26	25	25	26	20	21	21	19	23	21	26	23	22	23	23	23	26
L. Kaczyński	26	25	24	24	19	21	20	18	24	21	24	23	21	22	22	21	27
L. Kieres	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	7	8	9	16
A. Kwaśniewski	16	15	19	17	15	17	20	21	23	20	23	23	24	20	28	31	27
A. Lepper	38	36	30	44	41	43	44	50	50	48	50	50	51	46	44	42	46
A. Macierewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	31	30
T. Mazowiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	18	15
J. Oleksy	25	27	30	28	24	26	30	29	31	29	35	34	54	53	51	49	50
L. Pastusiak	14	13	15	17	11	11	14	17	16	17	16	16	17	16	19	16	19
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	28	27	23	22	-	-	23	23	24	24
Z. Religa	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	7	6	6	7	9	7	10
J. Rokita	21	22	24	28	24	24	25	26	29	24	24	22	23	25	25	23	23
D. Tusk	14	14	19	17	16	15	16	15	20	16	17	16	17	17	20	16	18
L. Wałęsa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	31	31

Gorsze niż w kwietniu są obecne oceny Jana Rokity, który w poprzednim miesiącu również wyraźnie zyskał na zaufaniu. W stosunku do kwietnia odsetek badanych, którzy mu ufają, zmalał o 6 punktów, nie przybyło jednak osób deklarujących w stosunku do niego nieufność.

Do polityków, którzy dość znacznie stracili w opinii respondentów od ubiegłego miesiąca, można zaliczyć, obok Lecha Kaczyńskiego, także dwóch innych pretendentów do urzędu prezydenckiego: Zbigniewa Religę oraz Andrzeja Leppera. Zaufanie do senatora Religi deklaruje obecnie o 4 punkty procentowe mniej badanych niż w kwietniu, nieco więcej też osób mu nie ufa (wzrost o 3 punkty). W podobnym stopniu pogorszyły się notowania Andrzeja Leppera (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 4 punkty procentowe). O pogorszeniu się notowań, aczkolwiek już raczej niewielkim, można jeszcze mówić w przypadku: Józefa Oleksego (spadek zaufania o 4 punkty), Izabeli Jarugi-Nowackiej (spadek zaufania o 3 punkty) oraz Romana Giertycha i Lecha Wałęsy (spadek zaufania po 3 punkty procentowe).

Do dość nielicznych przedstawicieli naszej sceny politycznej, których wizerunek poprawił się w ciągu kilku tygodni dzielących kolejne badania, należą niemal wyłącznie politycy związani z Partią Demokratyczną. Lepsze niż przed miesiącem są przede wszystkim oceny Jerzego Hausnera - wprawdzie nie przybyło znacząco badanych deklarujących do niego zaufanie, jednak wyraźnie zmalała liczba osób, wśród których budzi on nieufność (o 7 punktów procentowych). W ocenie ankietowanych nieco zyskali także: Tadeusz Mazowiecki (wzrost zaufania o 3 punkty i taki sam spadek nieufności), Władysław Frasyniuk (spadek nieufności o 3 punkty), a także premier Marek Belka (wzrost zaufania o 2 punkty i spadek nieufności o 4 punkty), jeszcze nie członek, ale zdeklarowany sympatyk nowej partii.

Ponadto do polityków, którzy od ubiegłego miesiąca nieco poprawili swoje notowania, można zaliczyć także prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (spadek nieufności o 4 punkty) oraz Leszka Balcerowicza (3-punktowy spadek nieufności).

W maju, a więc dokładnie po roku naszej obecności w UE, na naszej liście polityków ponownie zamieściliśmy nazwisko polskiej komisarz w tej organizacji - Danuty Hübner. Jest ona osobą dość dobrze znaną szerokiej publiczności, rozpoznaje ją 80% ankietowanych. W porównaniu z sondażem z listopada ubiegłego roku, kiedy to po raz ostatni prosiliśmy badanych o ocenę Danuty Hübner w związku z jej nominacją na to stanowisko, poziom znajomości jej osoby w zasadzie się nie zmienił. Jej obecne notowania są niemal takie same

jak wówczas. Obecnie zaufaniem darzy ją 39% ankietowanych (w listopadzie 2004 - 40%), minimalnie (o 2 punkty) ubyło osób deklarujących w stosunku do niej nieufność (z 20% do 18%) i obojętność (z 17% do 15%).

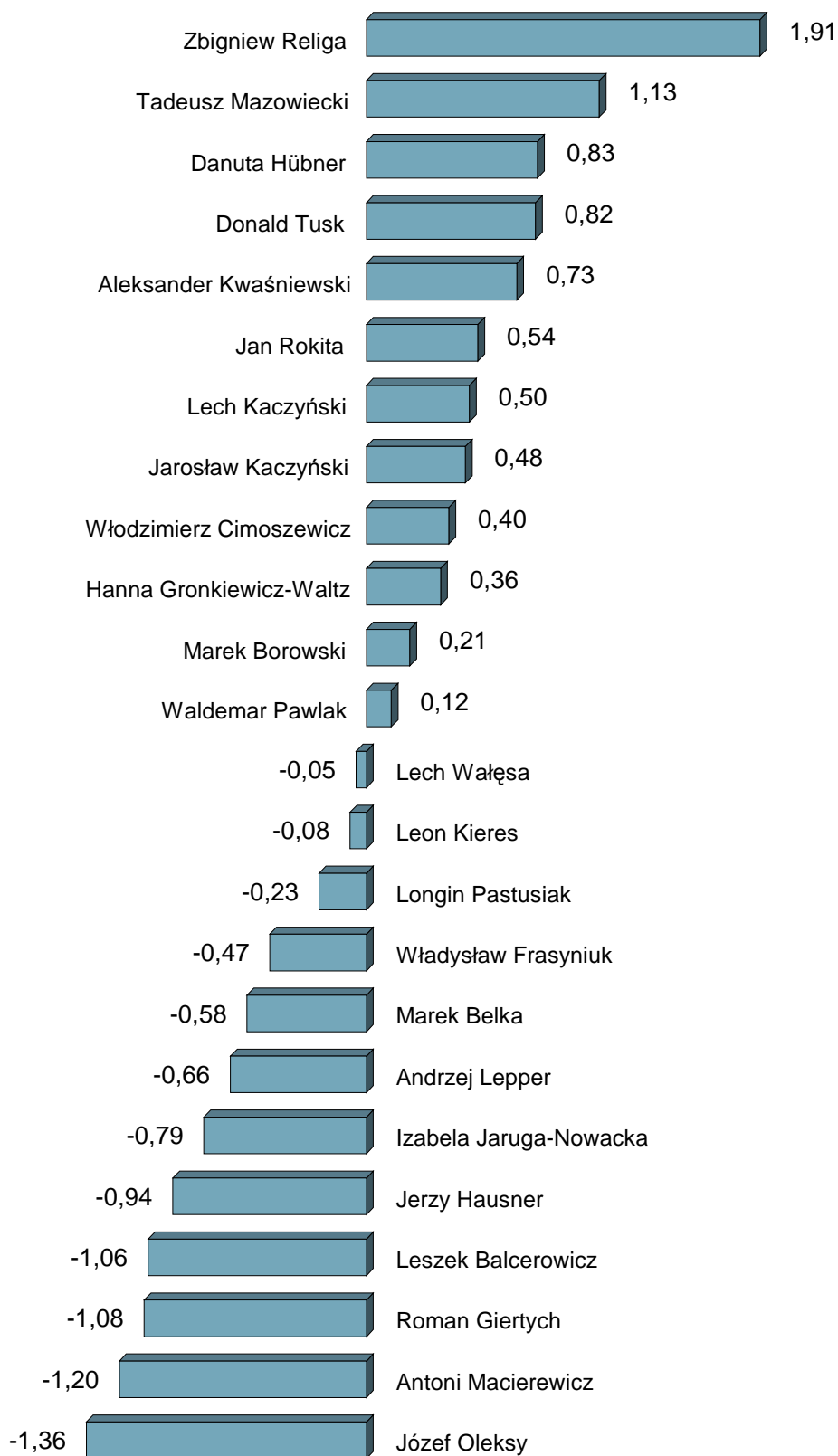
Po kilkuletniej przerwie prosiliśmy badanych o ocenę Hanny Gronkiewicz-Waltz w związku z jej ponownym zaangażowaniem się w życie polityczne kraju. Była prezes NBP należy do polityków niemal powszechnie znanych, nie rozpoznaje jej zaledwie 8% ankietowanych. Społeczny wizerunek Hanny Gronkiewicz-Waltz jest pozytywny - w jej ocenie zaufanie prawie dwukrotnie przeważa nad nieufnością (odpowiednio: 40% i 22%). Jej obecne notowania są jednak znacznie słabsze niż rejestrowane wcześniej. W grudniu 2000 roku, kiedy to po raz ostatni badaliśmy stosunek Polaków do Hanny Gronkiewicz-Waltz należała ona do czołówki najlepiej ocenianych przedstawicieli sceny politycznej. Zaufaniem darzyło ją wówczas blisko trzy piąte ankietowanych (59%), co piąty (19%) zaś jej nie ufał.

ŚREDNIE OCEN

W naszych sondażach badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako pełne zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów +1 do +5), obojętność (0) lub nieufność (-1 do -5) do poszczególnych polityków, a także stopień ich znajomości wśród ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Podobnie jak w ubiegłych miesiącach najwyższą średnią ocen uzyskał Zbigniew Religa (1,91). Drugie miejsce wśród najlepiej odbieranych przedstawicieli sceny politycznej, ze znacznie już jednak słabszym wynikiem, zajmuje Tadeusz Mazowiecki (1,13), który wyprzedza w tym rankingu Danutę Hübner (0,83) oraz Donalda Tuska (0,82). Pierwszą piątkę najlepiej postrzeganych polityków zamyka w tym miesiącu Aleksander Kwaśniewski (0,73). Niższą średnią ocen - niemniej jednak również świadcząca o istotnej przewadze pozytywnych nastawień - uzyskali także: Jan Rokita (0,54), Lech i Jarosław Kaczyńscy (odpowiednio: 0,50 i 0,48 punktu), Włodzimierz Cimoszewicz (0,40) oraz Hanna Gronkiewicz-Waltz (0,36 punktu).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W MAJU 2005

Spośród polityków uwzględnionych w majowym badaniu najgorzej odbierany jest Józef Oleksy (średnia ocen -1,36). Tylko w nieco mniejszym stopniu krytycyzm dominuje w ocenie Antoniego Macierewicza (-1,20). Do zdecydowanie negatywnie postrzeganych przedstawicieli sceny politycznej można zaliczyć także Romana Giertycha (-1,08), Leszka Balcerowicza (-1,06) oraz Jerzego Hausnera (-0,94). Niską średnią ocen, wskazującą na dużą przewagę negatywnych nastawień, mają również Izabela Jaruga-Nowacka (-0,79), Andrzej Lepper (-0,66) oraz premier Marek Belka (-0,58).

Tabela 4. Zmiana średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	IV 2005	V 2005	Różnica
Tadeusz Mazowiecki	0,88	1,13	0,25 *
Jerzy Hausner	-1,19	-0,94	0,25
Aleksander Kwaśniewski	0,59	0,73	0,14
Marek Belka	-0,70	-0,58	0,12
Władysław Frasyniuk	-0,59	-0,47	0,12
Leszek Balcerowicz	-1,14	-1,06	0,08
Waldemar Pawlak	0,10	0,12	0,02
Donald Tusk	0,82	0,82	0
Włodzimierz Cimoszewicz	0,42	0,40	-0,02
Marek Borowski	0,24	0,21	-0,03
Antoni Macierewicz	-1,15	-1,20	-0,05
Roman Giertych	-0,96	-1,08	-0,12
Jan Rokita	0,66	0,54	-0,12
Jarosław Kaczyński	0,68	0,48	-0,20
Andrzej Lepper	-0,45	-0,66	-0,21
Józef Oleksy	-1,15	-1,36	-0,21
Longin Pastusiak	-0,02	-0,23	-0,21
Zbigniew Religa	2,14	1,91	-0,23 *
Izabela Jaruga-Nowacka	-0,55	-0,79	-0,24
Lech Wałęsa	0,20	-0,05	-0,25
Lech Kaczyński	0,80	0,50	-0,30 *
Leon Kieres	0,77	-0,08	-0,85 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Porównanie aktualnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu wskazuje, że maj - choć ogólnie rzecz biorąc nie był zbyt korzystny dla polityków - nie przyniósł zbyt wielu zmian w ich dotychczasowym wizerunku. Istotna statystycznie okazała się jedynie

niewielka poprawa ocen Tadeusza Mazowieckiego (różnica średnich ocen 0,25 punktu). Z kolei o dużym pogorszeniu się ocen można mówić tylko w przypadku szefa IPN Leona Kieresa (spadek wartości średniej o 0,85 punktu). W znacznie mniejszym stopniu pogorszyła się całościowa ocena Lecha Kaczyńskiego (różnica średnich ocen -0,30). Mimo relatywnie bardzo niewielkich zmian w liczbie deklaracji zaufania i nieufności istotny statystycznie okazał się także spadek notowań Izabeli Jarugi-Nowackiej (-0,24). W przypadku pozostałych polityków odnotowane wyżej zmiany nie zaważyły istotnie na ich dotychczasowym wizerunku.

Maj nie był szczególnie korzystny dla społecznego wizerunku naszej klasy politycznej. Po poprawie ocen polityków odnotowanej w ubiegłym miesiącu, w maju w większości przypadków możemy mówić o korekcie notowań. W mijającym miesiącu stosunkowo najbardziej w ocenie badanych stracił szef IPN Leon Kieres. Pogorszyły się także notowania liderów PiS: Lecha Kaczyńskiego i - w mniejszym stopniu - Jarosława Kaczyńskiego. Gorsze niż w kwietniu są także oceny Jana Rokity, Zbigniewa Religi oraz Andrzeja Leppera. Do nielicznych przedstawicieli naszej sceny politycznej, których wizerunek w ciągu ostatnich tygodni nieco się poprawił należą politycy związani z Partią Demokratyczną: Tadeusz Mazowiecki, Władysław Frasyniuk, Jerzy Hausner, a także premier Marek Belka.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Leszka Balcerowicza

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	16	28	3	8	1048
Płeć						
Mężczyźni	47	15	31	1	5	497
Kobiety	43	16	26	4	11	551
Wiek						
18-24 lat	36	22	28	4	10	161
25-34	41	20	34	2	4	191
35-44	49	12	29	2	8	181
45-54	53	13	29	2	4	201
55-64	50	13	31	1	5	123
65 lat i więcej	43	13	20	6	18	192
Miejsce zamieszkania						
Wieś	54	12	21	5	9	381
Miasto do 20 tys.	49	19	24	1	7	131
20-100 tys.	44	19	27	2	8	212
101-500 tys.	40	17	32	2	8	199
501 tys. i więcej mieszk.	25	14	51	2	8	126
Wykształcenie						
Podstawowe	52	13	13	7	14	305
Zasadnicze zawodowe	53	15	22	2	7	267
Średnie	39	18	37	1	5	364
Wyższe	27	14	55	0	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	22	15	61	0	3	77
Prac. umysł. niż. szczebla	34	15	45	1	5	81
Pracownicy fiz.- umysł.	42	22	32	0	4	92
Robotnicy wykwalifikowani	54	14	25	0	6	87
Robotnicy niewykwalifik.	58	8	27	0	7	39
Rolnicy	63	12	13	4	8	56
Pracujący na własny rach.	45	19	30	0	7	42
Bierni zawodowo						
Renciści	57	14	12	6	11	120
Emeryci	46	12	25	4	14	207
Uczniowie i studenci	30	26	30	4	9	77
Bezrobotni	51	14	25	4	6	123
Gospodynie domowe i inni	36	18	27	8	10	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	36	15	43	1	6	167
spółce właścicieli	42	11	45	0	2	62
prywatnych i państwa	46	19	30	0	5	191
sekt. pryw. poza rolnict.	63	13	12	4	9	60
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	54	19	17	4	6	130
301-500	50	16	22	3	8	165
501-900	48	15	26	3	8	206
901-1200	36	13	46	1	3	84
Powyżej 1200 zł	23	9	64	0	4	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	53	15	19	4	10	332
Średnie	46	16	27	3	8	454
Dobre	34	16	42	2	6	261
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	51	14	14	3	18	90
Raz w tygodniu	46	15	29	3	7	563
1-2 razy w miesiącu	47	19	21	3	10	164
Kilka razy w roku	37	15	41	2	5	157
W ogóle nie uczestniczy	40	12	34	5	9	73
Poglądy polityczne						
Lewica	35	14	47	1	3	146
Centrum	50	14	30	3	2	270
Prawica	48	14	34	1	4	315
Trudno powiedzieć	42	19	13	6	20	316

Tabela 2. Stosunek do Marka Borowskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	18	38	11	9	1044
Płeć						
Mężczyźni	27	18	41	8	6	496
Kobiety	22	18	35	13	12	548
Wiek						
18-24 lat	13	24	33	22	9	161
25-34	26	15	37	16	6	190
35-44	28	21	36	8	7	181
45-54	29	15	42	5	8	201
55-64	28	15	41	5	11	122
65 lat i więcej	23	15	37	9	15	189
Miejsce zamieszkania						
Wieś	26	18	29	15	11	381
Miasto do 20 tys.	29	20	38	9	4	129
20-100 tys.	24	18	40	8	10	212
101-500 tys.	21	18	42	10	9	197
501 tys. i więcej mieszk.	21	13	51	6	9	126
Wykształcenie						
Podstawowe	24	16	27	17	16	303
Zasadnicze zawodowe	29	16	32	13	9	266
Średnie	21	21	45	7	5	363
Wyższe	27	13	55	2	4	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	15	17	64	1	3	77
Prac. umysł. niż. szczebla	27	17	48	5	2	81
Pracownicy fiz.- umysł.	26	19	41	7	6	92
Robotnicy wykwalifikowani	22	21	37	13	7	87
Robotnicy niewykwalifik.	30	16	35	7	12	39
Rolnicy	30	18	25	13	14	56
Pracujący na własny rach.	30	16	29	12	13	42
Bierni zawodowo						
Renciści	31	13	32	13	10	118
Emeryci	23	16	42	6	14	205
Uczniowie i studenci	11	21	37	22	9	77
Bezrobotni	27	24	21	22	6	122
Gospodynie domowe i inni	31	11	34	10	14	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	26	18	47	3	6	167
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	22	23	46	7	2	62
sekt. pryw. poza rolnict.	25	15	40	12	8	191
prywatnym gosp. rolnym	23	22	29	11	15	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	28	17	30	18	6	130
301-500	20	22	38	12	7	164
501-900	23	15	41	10	10	204
901-1200	34	13	47	1	4	83
Powyżej 1200 zł	18	17	56	5	4	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	26	16	33	14	11	330
Średnie	25	18	37	10	9	452
Dobre	22	19	45	9	6	261
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	33	13	23	13	17	90
Raz w tygodniu	26	18	37	11	8	563
1-2 razy w miesiącu	22	20	35	13	9	162
Kilka razy w roku	18	17	48	10	7	156
W ogóle nie uczestniczy	19	18	44	7	12	73
Poglądy polityczne						
Lewica	11	11	69	6	2	146
Centrum	21	23	41	12	3	270
Prawica	39	15	36	4	5	315
Trudno powiedzieć	19	18	22	19	21	313

Tabela 3. Stosunek do Lecha Kaczyńskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	15	48	2	7	1043
Płeć						
Mężczyźni	27	16	51	1	5	496
Kobiety	27	14	46	3	10	547
Wiek						
18-24 lat	19	20	51	3	7	161
25-34	23	22	48	3	5	189
35-44	27	11	54	1	7	181
45-54	33	13	49	1	5	201
55-64	32	13	49	1	5	122
65 lat i więcej	28	12	40	6	15	189
Miejsce zamieszkania						
Wieś	23	15	48	4	10	382
Miasto do 20 tys.	33	14	50	1	3	129
20-100 tys.	29	20	42	2	7	211
101-500 tys.	26	12	53	2	8	196
501 tys. i więcej mieszk.	29	15	52	0	5	126
Wykształcenie						
Podstawowe	24	12	44	6	14	302
Zasadnicze zawodowe	24	12	56	2	6	265
Średnie	30	18	47	1	4	363
Wyższe	29	21	48	0	2	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	37	18	44	0	1	77
Prac. umysł. niż. szczebla	34	19	42	0	5	81
Pracownicy fiz.- umysł.	26	14	55	2	2	91
Robotnicy wykwalifikowani	22	13	59	0	6	87
Robotnicy niewykwalifik.	24	18	48	0	9	39
Rolnicy	21	10	53	4	12	56
Pracujący na własny rach.	17	19	60	0	4	42
Bierni zawodowo						
Renciści	27	11	49	5	8	119
Emeryci	29	11	44	4	13	204
Uczniowie i studenci	21	23	46	1	9	77
Bezrobotni	26	18	48	3	5	122
Gospodynie domowe i inni	31	16	42	2	9	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	32	17	44	1	6	166
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	29	11	57	0	3	62
sekt. pryw. poza rolnict.	23	18	55	1	3	191
prywatnym gosp. rolnym	19	11	54	4	12	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	30	15	48	3	4	130
301-500	28	14	50	2	6	165
501-900	23	14	51	2	9	204
901-1200	34	10	53	1	2	83
Powyżej 1200 zł	30	18	48	0	4	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	17	46	3	8	330
Średnie	25	13	51	2	8	452
Dobre	29	17	47	2	5	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	19	43	1	17	90
Raz w tygodniu	25	14	52	2	7	563
1-2 razy w miesiącu	30	16	45	3	6	162
Kilka razy w roku	26	20	48	3	3	156
W ogóle nie uczestniczy	48	9	32	4	8	72
Poglądy polityczne						
Lewica	47	16	35	1	2	146
Centrum	34	14	48	2	2	270
Prawica	19	15	65	0	2	315
Trudno powiedzieć	20	16	39	6	20	312

Tabela 4. Stosunek do **Leona Kieresa**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	17	18	39	10	1042
Płeć						
Mężczyźni	18	19	24	30	9	496
Kobiety	15	15	13	46	11	546
Wiek						
18-24 lat	11	26	8	46	8	161
25-34	19	16	18	39	7	189
35-44	19	19	15	36	11	181
45-54	16	16	22	35	11	201
55-64	20	14	28	31	8	122
65 lat i więcej	14	10	20	43	13	188
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13	14	17	46	10	382
Miasto do 20 tys.	18	16	19	41	6	128
20-100 tys.	19	17	16	35	13	211
101-500 tys.	13	23	22	36	6	196
501 tys. i więcej mieszk.	27	16	21	24	12	126
Wykształcenie						
Podstawowe	11	10	14	54	11	301
Zasadnicze zawodowe	11	15	20	45	9	265
Średnie	21	22	18	28	10	363
Wyższe	30	20	27	15	8	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	35	13	31	8	13	77
Prac. umysł. niż. szczebla	22	30	11	26	11	81
Pracownicy fiz.- umysł.	12	24	18	38	8	91
Robotnicy wykwalifikowani	14	16	17	46	7	87
Robotnicy niewykwalifik.	18	12	18	38	14	39
Rolnicy	10	16	17	43	14	56
Pracujący na własny rach.	16	13	22	39	10	42
Bierni zawodowo						
Renciści	15	13	20	40	12	119
Emeryci	15	11	24	38	12	203
Uczniowie i studenci	12	22	8	48	9	77
Bezrobotni	12	20	13	52	3	122
Gospodynie domowe i inni	24	16	14	40	6	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	23	22	16	28	11	166
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	19	19	25	29	8	62
sekt. pryw. poza rolnict.	18	16	20	37	10	191
prywatnym gosp. rolnym	7	14	19	43	16	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	11	16	13	54	6	130
301-500	11	11	18	48	12	165
501-900	22	15	20	36	7	204
901-1200	23	22	25	23	7	83
Powyżej 1200 zł	31	21	25	15	8	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	12	20	43	10	330
Średnie	14	19	18	39	11	451
Dobre	23	19	17	33	8	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	13	12	14	50	11	90
Raz w tygodniu	16	17	19	39	9	562
1-2 razy w miesiącu	13	12	19	43	12	162
Kilka razy w roku	18	24	16	32	10	156
W ogóle nie uczestniczy	25	16	23	24	12	72
Poglądy polityczne						
Lewica	27	24	13	30	6	146
Centrum	16	16	21	42	5	270
Prawica	18	17	28	26	10	315
Trudno powiedzieć	10	14	9	52	15	311

Tabela 5. Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Niezna- mość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	14	54	1	5	1043
Płeć						
Mężczyźni	28	14	54	1	3	496
Kobiety	25	13	54	1	7	547
Wiek						
18-24 lat	24	12	61	0	3	161
25-34	24	14	60	1	1	189
35-44	31	12	52	0	6	181
45-54	29	16	49	1	4	201
55-64	29	16	52	1	2	122
65 lat i więcej	24	13	51	0	12	189
Miejsce zamieszkania						
Wieś	26	17	51	1	5	382
Miasto do 20 tys.	25	8	65	0	2	129
20-100 tys.	28	14	52	0	6	211
101-500 tys.	27	13	54	0	5	196
501 tys. i więcej mieszk.	28	11	55	0	5	126
Wykształcenie						
Podstawowe	25	16	48	2	9	302
Zasadnicze zawodowe	28	12	55	0	4	265
Średnie	25	13	60	0	2	363
Wyższe	32	15	50	0	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	19	59	0	3	77
Prac. umysł. niż. szczebla	29	12	58	0	1	81
Pracownicy fiz.- umysł.	28	14	56	0	2	91
Robotnicy wykwalifikowani	26	13	56	0	5	87
Robotnicy niewykwalifik.	24	15	54	0	7	39
Rolnicy	32	13	44	1	9	56
Pracujący na własny rach.	47	8	45	0	0	42
Bierni zawodowo						
Renciści	32	14	46	1	7	119
Emeryci	23	17	51	0	9	204
Uczniowie i studenci	23	10	62	0	4	77
Bezrobotni	25	12	60	1	1	122
Gospodynie domowe i inni	24	10	55	2	8	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	26	16	54	0	5	166
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	28	12	58	0	2	62
sekt. pryw. poza rolnict.	30	12	56	0	2	191
prywatnym gosp. rolnym	30	16	44	1	9	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	27	14	57	0	2	130
301-500	22	16	57	1	5	165
501-900	28	9	57	0	6	204
901-1200	30	14	56	0	1	83
Powyżej 1200 zł	21	12	66	0	1	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	15	48	1	6	330
Średnie	26	13	55	1	6	452
Dobre	21	15	62	0	2	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	27	16	44	0	13	90
Raz w tygodniu	28	13	55	0	4	563
1-2 razy w miesiącu	33	14	49	1	4	162
Kilka razy w roku	18	16	62	2	2	156
W ogóle nie uczestniczy	23	12	55	1	9	72
Poglądy polityczne						
Lewica	11	11	77	0	2	146
Centrum	24	15	60	0	1	270
Prawica	40	14	46	0	1	315
Trudno powiedzieć	23	14	47	1	14	312

Tabela 6. Stosunek do **Zbigniewa Religi**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	12	63	7	9	1043
Płeć						
Mężczyźni	10	13	65	5	7	496
Kobiety	9	11	61	8	11	547
Wiek						
18-24 lat	10	15	56	10	9	161
25-34	7	12	67	9	6	189
35-44	12	7	68	2	11	181
45-54	10	14	66	3	7	201
55-64	13	13	65	4	5	122
65 lat i więcej	8	10	55	12	15	189
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	11	60	12	9	382
Miasto do 20 tys.	13	12	65	5	5	129
20-100 tys.	7	9	70	5	9	211
101-500 tys.	11	14	62	4	9	196
501 tys. i więcej mieszk.	11	17	60	1	10	126
Wykształcenie						
Podstawowe	11	12	48	16	14	302
Zasadnicze zawodowe	10	10	66	7	8	265
Średnie	9	13	70	1	7	363
Wyższe	7	13	76	0	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	6	5	88	0	1	77
Prac. umysł. niż. szczebla	7	19	62	1	11	81
Pracownicy fiz.- umysł.	12	10	69	1	8	91
Robotnicy wykwalifikowani	5	12	64	7	12	87
Robotnicy niewykwalifik.	16	10	56	5	12	39
Rolnicy	5	14	65	6	10	56
Pracujący na własny rach.	13	20	52	2	12	42
Bierni zawodowo						
Renciści	15	12	53	16	5	119
Emeryci	9	10	62	5	14	204
Uczniowie i studenci	7	14	59	10	9	77
Bezrobotni	14	12	59	12	2	122
Gospodynie domowe i inni	7	8	70	4	10	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	11	9	72	1	8	166
spółce właścicieli	5	18	71	0	6	62
prywatnych i państwa	9	14	62	5	10	191
sekt. pryw. poza rolnict.	4	13	66	6	11	60
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	11	13	63	8	5	130
301-500	10	13	63	6	8	165
501-900	11	12	60	6	11	204
901-1200	6	19	69	2	4	83
Powyżej 1200 zł	11	8	72	2	8	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	12	13	56	8	10	330
Średnie	8	11	64	6	10	452
Dobre	9	12	69	5	5	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	5	15	56	13	12	90
Raz w tygodniu	10	10	64	5	9	563
1-2 razy w miesiącu	10	9	63	8	10	162
Kilka razy w roku	10	11	68	7	4	156
W ogóle nie uczestniczy	10	28	48	5	9	72
Poglądy polityczne						
Lewica	9	14	70	3	4	146
Centrum	11	14	68	3	4	270
Prawica	10	11	73	2	5	315
Trudno powiedzieć	9	11	45	16	19	312

Tabela 7. Stosunek do **Donalda Tuska**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	18	44	11	8	1043
Płeć						
Mężczyźni	20	19	48	7	5	496
Kobiety	17	17	41	15	11	547
Wiek						
18-24 lat	12	23	41	16	8	161
25-34	15	23	47	9	6	189
35-44	21	22	45	6	7	181
45-54	20	15	52	5	7	201
55-64	29	11	46	8	6	122
65 lat i więcej	16	13	35	22	14	189
Miejsce zamieszkania						
Wieś	19	21	32	19	10	382
Miasto do 20 tys.	24	16	47	10	4	129
20-100 tys.	18	18	49	7	9	211
101-500 tys.	18	17	52	6	7	196
501 tys. i więcej mieszk.	13	14	63	2	8	126
Wykształcenie						
Podstawowe	20	15	28	25	12	302
Zasadnicze zawodowe	18	20	44	9	9	265
Średnie	17	21	52	4	6	363
Wyższe	18	12	66	2	3	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	11	15	69	3	1	77
Prac. umysł. niż. szczebla	19	21	51	1	7	81
Pracownicy fiz.- umysł.	14	23	50	5	7	91
Robotnicy wykwalifikowani	22	25	41	6	6	87
Robotnicy niewykwalifik.	21	22	45	5	7	39
Rolnicy	22	18	34	12	13	56
Pracujący na własny rach.	22	12	53	2	12	42
Bierni zawodowo						
Renciści	20	11	43	19	7	119
Emeryci	20	12	40	15	13	204
Uczniowie i studenci	7	26	45	14	7	77
Bezrobotni	19	24	33	20	4	122
Gospodynie domowe i inni	25	11	42	10	11	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	21	20	50	5	5	166
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	9	17	70	0	4	62
sekt. pryw. poza rolnict.	18	22	48	5	7	191
prywatnym gosp. rolnym	19	15	41	12	14	60
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	25	24	28	16	7	130
301-500	22	21	42	11	5	165
501-900	20	14	44	12	10	204
901-1200	24	12	59	2	2	83
Powyżej 1200 zł	13	11	68	3	5	74
Ocena własnych war. mater.						
Złe	20	19	38	15	8	330
Średnie	19	17	45	10	9	452
Dobre	15	18	52	9	6	260
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	9	17	42	15	16	90
Raz w tygodniu	20	18	46	10	6	563
1-2 razy w miesiącu	20	21	37	12	9	162
Kilka razy w roku	13	16	49	13	9	156
W ogóle nie uczestniczy	23	18	43	7	9	72
Poglądy polityczne						
Lewica	32	17	43	5	3	146
Centrum	17	26	46	7	3	270
Prawica	18	13	63	4	3	315
Trudno powiedzieć	13	17	25	25	19	312